

Pionýrský kros

Těm rachitickým motorkám Jawa 50 je už přes čtyřicet. Zapálení fandové však svoje pincky, pařezy a fichtly opravují a opečovávají, jako by šlo minimálně o harleye. Jejich závody na pokraji recese jsou mimořádně zábavnou podívanou.

Kdo nemá přilbu a chrániče kotníků, nesmí na start!" křičí z reproduktorů hlas moderátora. "Nedivte se, pády a kolize můžou jezdcům i na malých motocyklech způsobit nepříjemná zranění," vysvětluje v těsné blízkost tratě Libor Musil, jeden z organizátorů Austerlitz Fechtl Cupu. Vytrvalostní terénní závod pionýrů se tu ve Slavkově u Brna koná už šestým rokem. "Letos se přihlásilo třicet posádek, jejichž stroje byly vyrobeny v Československu do roku 1982," říká Libor Musil. A zájem fichtlařů je opravdu obrovský - celkem se jich ve čtyřhodinové jízdě vystřídá na sto padesát. Přijeli z Brna, Ivančic, Moravan u Kyjova, Zlína, Hustopečí nebo Moravských Budějovic, ale i z

východočeského Bydžova, Hradce Králové a slovenské Myjavy.

Ve své době stál motocykl Jawa 50 Pionýr zhruba stejně jako černobílý televizor. Jezdilo se na něm do práce, na ryby, nákup, rande, ale také třeba na výlety nebo i na dovolenou. Dnes tyto stroje sběratelé pečlivě ošetřují a pulírují, aby se mohli předvést na srazech. Podnikají na nich cesty z Prahy na Křivoklát nebo závody po silnicích Českého ráje v rámci Tour De Soda. Austerlitz Fechtl Cup pak patří k těm nejvyhledávanějším akcím.

Na start!

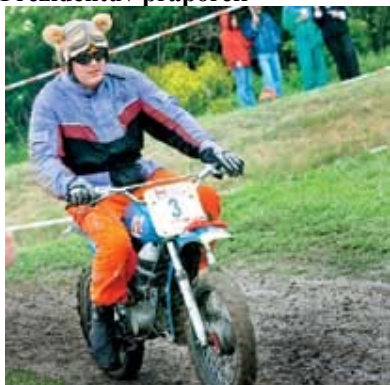
Burácející hudba roznáší po celém areálu bojovnou náladu. Dobrých patnáct jezdců ještě krátce před startem cvičně krouží po kilometrovém kopečkovitém terénu, aby si ho vryli do paměti a dostali se do varu. Před více než dvěma sty lety se v těch místech utábořila vojska Napoleona Bonaparte před slavnou bitvou u Slavkova. "Tak pánové, končíme!" přerušuje jízdu nadšenců moderátor závodu. "Těm, kdo nedávali pozor, připomínám, že startujeme stylem Le Mans. K fichtlům poběžíte od depa po svých - napříč tratí - až k protilehlému kopci. Tam je ostrý start."

Během několika minut jsou jezdci v pestrých kombinézách i jejich všelijak pomalované stroje připraveny. Povel ke startu pro ně má být výstřel z děla. Tedy, spíš z dělobuchové patrony. Rána ale nevychází, zápalný knot je zvlhlý. Ozývá se jen chraplavé pšouknutí, které i tak stačí jezdcům, aby se rozeběhli ke svým mašinám. Po krátkém sprintu se je všem podaří bez problémů nahodit. Stroje i jezdci mají před sebou krátké rovinky i zaoblené kopce, které je katapultují až do výšky tří metrů. Už první kolo dává tušit, že se diváci opravdu mají na co těšit.

"Počasí jezdcům přeje, jen aby nezačalo pršet," říká starostlivě Libor Musil, jehož kolegové z týmu Mamamut jsou po dvaceti kolech v první polovině startovního pole. Líp to ale šlape jejich soupeřům z týmů Gold Sfyně a PerToTam. Musilovi to však zjevně nevadí. Pozvedne oči směrem k obloze a prst namíří na nízko plující mraky plné vody. "Uvidíme," poznamenává, "to by se uježděný jílovitý povrch terénu stal jednou velkou klouzačkou." Každý jezdec krouží na upravené malé jawě nejvíc pět kol. Pak rychle sjede do depa, kde ho střídá kolega, aby se rychle vrátil na trať s co nejmenším zdržením. Malé drama prožívají ti, kterým stroj vypoví poslušnost. Musí s ním co nejrychleji k depu, kde už s klíči a šroubováky čekají mechanici. Nejčastěji bývá spadlý řetěz, špatná svíčka, ulomená brzda nebo prasklé lanko od plynu. S přibývajícimi koly se doplňuje i benzin. Ne pokaždé se však roztřesené a nervózní ruce strefí do hrdla nádrže. Vůně "oktanů" se pak nese do všech stran.

Prezidentův praporek

Pod helmou a za zaprášenou tvář těžko rozpoznáte, kolik je fichtlařovi let. "Roky nejsou podstatné," říká s úsměvem majitel autodopravy, dvaapadesátiletý Rostislav Kubíček ze Slavkova, jehož tým se střídavě pohybuje na druhé a třetí pozici. "Není důležité, kdo co z nás dělá nebo čím se žije. Spojuje nás kultovní Jawa padesát."

Stejně odpovídá i dětský lékař Jiří Chudáček z Brna, který přijíždí do depa, aby ho bleskurychle vystřídala sedmadvacetiletá Katy Matoušková, manželka mechanika týmu. Patnáctiletý deváták Petr Šmíd ze Šaratic stačí jen stručně poznamenat, že se už před lety učil jezdit na otcově pařezu a že krosový závod na pionýru je pro něj velká zábava.

Po dvou hodinách dává prezident Austerlitz Cupu Jaroslav Marek raporkem s černobílou šachovnicí povel k plánované přestávce. Řev

motorů rázem zmlkne. Jezdci i mechanici týmu mají třicet minut na to, aby se nejenom najedli, ale dali své stroje znovu do pořádku.

Rízky, krajice chleba, bramborový salát, domácí klobásy, buchty, bábovka, štamprle slivovice, pivo v kelímku... Na čistotu se moc nekouká, prostě tady to máš, jez a pij! Jídla se však jen málokdy dotknou zaolejované ruce mechaniků. Nemají čas. Někde vyměňují zadní rozetu nebo brzdové obložení, jinde elektrickým obloukem svařují prasklý rám nebo vidlici. Tihle kouzelníci řemesla musí připravit stroje na další dvouhodinovku závodu. A ten pokračuje se stejnou dramaturgií: hupy a přeskoky, nohy ze stupaček v zatáčkách, výměny jezdců v depu, čerpání benzínu...

Klouzavé peklo

Když do konce závodu chybí slabá půlhodinka, z ničeho nic se z těžkých nabuřelých mraků snáší hustý déšť. Na trati to je znát. Jezdci se kácejí jako kuželky.

"Kolegové pozor, vzhadu na klouzké trati došlo k ošklivému pádu, jezděte opatrně!" vyzývá jezdce moderátor soutěžního klání. Závod pozvolna ztrácí na rychlosti, dramatičnost mu ale rozhodně nechybí. Další a další unavení jezdci se poroučejí k zemi, jejich čisté kombinézy se mění k nepoznání.

Je pět minut do konce a závod připomíná klouzavé peklo na ledové ploše. U cílové pásky se shromáždí stovka lidí, kteří čekají na příjezd těch nejlepších. Moderátor v jednom kuse opakuje výzvy k opatrné jízdě. Závod uzavírá opět nezdařená salva z dělobuchové patrony. Vlajka se šachovnicí v rukou startéra končí útrapy motoristických nadšenců. Zlatým věncem vítězů je dekorován tým Gold Sfyňe ze Slavkova. Jeho jezdci, ač značně vyčerpaní, neskrývají radost. O to víc, že jejich vítězství bylo už v pořadí třetí v posledních šesti ročnících.

Reprodukováná hudba burácí areálem jak na matějské pouti, není slyšet vlastní slovo. Nikomu to zjevně nevádí. Poražení přicházejí přát vítězům. "Tak příští rok zase tady," slibují si navzájem. Vůbec nepochybují o tom, že to myslí smrtelně vážně.

Devěťadvacetiletý Ján Bartoň přijel do Slavkova už počtvrté ze slovenské Myjavy, kde má svůj obchod s elektrospotřebiči. K malým historickým motocyklům ho přitáhli kamarádi. "Moc mě nemuseli přemlouvat," vypravuje s nadšením. "Fichtl, na kterém jezdíme dnes, má víc než čtyřicet let. Byl vlastně můj první motorkou, na které jsem se učil jezdit. Patřila tátovi a já si ji bez jeho vědomí půjčoval. Když jsem se vyboural, bylo zle. Musel jsem všechno přiznat. Ještě že otec uměl všechno opravit. Dneska si už umím udělat spoustu věcí sám. Stroj mám přes rok v obýváku jako kus nábytku. Kromě Slavkova s ním nikde jinde nejezdím, šetřím ho. Kdyby mi někdo za něj nabízel sto tisíc korun, neprodal bych."

Dvaapadesátiletý Rostislav Kubíček ze Slavkova jezdí ve stáji PerToTam. V šestém ročníku Fichtl Cupu jim k druhé příčce v celkovém pořadí pomohl upravený pionýr z roku 1964. "Poslední dva měsíce jsem se mu věnoval každý den," přibližuje svou přípravu na závod. "Vytahoval jsem ho z garáže na slunce a kochal se pohledem na něj. Tenhle stroj jsem před časem koupil od jednoho člověka v Bučovicích. Nebyl v nejlepší kondici, a tak jsme ho s kamarádem dávali do kupy několik měsíců. Celkem jsem měl už šest padesátek, pokaždé jsem je rozebral do posledního šroubku, co bylo potřeba jsem opravil nebo vyměnil, a pak časem prodal. Fichtly mě přitahují víc než silné harleye. Jsem na nich odkojený. A tady jsem už popáté. Proč? Neznám lepší relaxaci. Mám menší dopravní firmu a spoustu starostí. Fichtl mi od nich hodně pomáhá."

Dvaatřicetiletý Jan Blecha (na snímku vpravo) z Heršpic je členem neúspěšnějšího týmu Gold Sfyňe. Jeho stroj z roku 1976 s pojmenováním Zlatěj starej kroužil na krosové trati už po šesté. Z toho třikrát zvítězil, naposledy i letos v polovině května. "Vzpomínám si, že to byla první motorka, na které jsem začínal ve dvanácti letech na tajňačku," usmívá se Jan Blecha, který podniká ve výrobě samolepek. "Když jsem ho před několika lety našel ve stodole - jako dědictví po tátovi - skoro se mi chtělo brečet. S resuscitací mi pomohli kamarádi. Nejsložitější byla generálka motoru, jinak je všechno původní. Motorka s námi šlape dobře už od začátku. Nakonec, ještě

nikdy nás nenechala ve štychu. Noc před závodem se u ní obřadně sejdeme... je to náš rituál."

Osmačtyřicetiletý doktor Jiří Chudáček léčí děti ve své brněnské ordinaci. Na startu Austerlitz Fechtl Cupu se objevil letos v týmu Fastum Gel už počtvrté. "Jezdím sem proto, že tu je obrovská zábava," svěřuje se. "Spolu se třemi stájovými kolegy máme stroj z roku 1967. Koupil jsem ho přes internet, jako úplně zbořený motocykl, za patnáct stovek. Aby se na něm dalo jezdit, vrazil jsem do jeho opravy dvacet tisíc korun. V potřebné formě ho udržuje mechanik týmu. Nikde jinde než ve Slavkově s ním ale nedrandím. Když se chci vyřadit v terénu, mám pro to velkou krosovou dvěstěpadesátku a spoustu příležitostí v amatérských soutěžích na Moravě. Fichtla si opečovávám v garáži, dokonce má i svůj kobereček. V zimě ho obřadně zabalím do deky a schovám pod plachtu. Nikdy bych ho neprodal."

Šestačtyřicetiletý Libor Musil je majitelem firmy Likos, na jejíchž pozemcích se terénní motocyklový závod jezdí. Na letošní cross-country vyrazil v sedle upraveného stroje z roku 1968. Pro něj i jeho kamarády z týmu MAMAMUT, s nimiž soutěž každoročně absolvuje, to je obrovské požitko. "Vracíme se vlastně do klukovských let, kdy jsme na pionýrech všichni začínali," vyznává se. "Když jsme před šesti lety zakládali tradici závodu, nikdo z nás netušil, že bude mít tak velký ohlas. Co nás nejvíc překvapilo, bylo, že soutěž určená původně pro mladé začínající jezdce zabrala nejvíc u čtyřicátníků a výš. Má to ale svoji logiku. Je v tom totiž kus nostalgie. A sám vidíte, jak jsou některé mašiny neuvěřitelně vymazlené. Jsme ochotní jet pro náhradní díl i přes půl republiky a nekoukáme přitom na to, co bude stát. Důležité je, aby byla jawa ve skvělé kondici."

*Snímky HN - Filip Jandourek: **Lék na starosti:** vybavení jezdců na slavkovském Austerlitz Fechtl Cupu svědčí o smyslu pro humor a fantazii motorkářských nadšenců.*

Autor/fi: [Petr Melničuk](#)

Stránky projektu ihned.cz připravuje [Economia OnLine](#). ISSN 1213-7693. [Kontakty](#).
Copyright © 1996-2006 [ECONOMIA a. s.](#), člen skupiny [Dow Jones - Handelsblatt](#).
Autorská práva vykonává vydavatel. Jakékoliv šíření dat bez souhlasu vydavatele je zakázáno. Více informací [zde](#).
Economia Online je členem Sekce vydavatelů internetových titulů [UVDT](#). Informace o inzerci [zde](#).